

تاثیر سه رنگ پوشش پارچه ای یک بار مصرف پزشکی بر رشد و نمو تربچه و اسفناج

یگانه بصیری (۱)، اعظم وحیدی (۲)، کامبیز مشایخی (۳)

۱- کارشناسی ارشد دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان ۲- کارشناس دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان ۳- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

تربچه و اسفناج دو گیاه روز بلند هستند که دارای رشد سریع بوده و پس از اتمام رشد رویشی و بلوغ مورفولوژیکی وارد فاز زایشی و گلدهی می شوند. دما و فتوپریود از اجزای اصلی محیط هستند که اثر شان در طول تاریخ کشت قابل بررسی است (کافی و همکاران ۱۳۸۴). از آن جایی که نوع پوشش های پارچه ای بر روی رشد گیاهان تاثیر زیادی دارند، لذا هدف از این تحقیق بررسی اثر پوشش های یکبار مصرف پارچه ای پزشکی بر جوانه زنی و رشد تربچه و اسفناج می باشد. در این آزمایش سریعترین جوانه زنی در هر دو گیاه تربچه و اسفناج با اختلاف معنی داری در سطح ۵ درصد در زیر پوشش قهوه ای حاصل شد اما در نهایت کمترین تعداد و طول برگ، رشد بعد از جوانه زنی در همین پوشش پارچه ای اتفاق افتاد.

مقدمه

تربچه و اسفناج دو گیاه روز بلند هستند که دارای رشد سریع بوده و پس از اتمام رشد رویشی و بلوغ مورفولوژیکی وارد فاز زایشی و گلدهی می شوند. دما و فتوپریود از اجزای اصلی محیط هستند که اثر شان در طول تاریخ کشت قابل بررسی است (کافی و همکاران ۱۳۸۴). از آن جایی که نوع پوشش های پارچه ای بر روی رشد گیاهان تاثیر زیادی دارند، لذا هدف از این تحقیق بررسی اثر پوشش های یکبار مصرف پارچه ای پزشکی بر جوانه زنی و رشد تربچه و اسفناج می باشد. در این آزمایش سریعترین جوانه زنی در هر دو گیاه تربچه و اسفناج با اختلاف معنی داری در سطح ۵ درصد در زیر پوشش قهوه ای حاصل شد اما در نهایت کمترین تعداد و طول برگ، رشد بعد از جوانه زنی در همین پوشش پارچه ای اتفاق افتاد.

مواد و روش ها

این آزمایش در شاسی های واقع در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه و منابع طبیعی گرگان انجام شد. گیاهان تربچه و اسفناج در تاریخ ۸۵/۱۲/۱ در شاسی های مذکور کشت شدند. جهت پوشش دار کردن تیمارها از پارچه های رنگی یک بار مصرف پزشکی (سفید، آبی، قهوه ای) و یک تیمار نیز بدون پوشش استفاده گردید. بذور تربچه و اسفناج پس از کاشت در هر شاسی، توسط پوشش های مذکور پوشانده شدند.

صفات مورد بررسی در این تحقیق، تعیین طول برگ، طول ریشه، وزن غده و تعداد برگ بود. دمای خاک هر شاسی تا عمق ۱۰ سانتی متر از سطح خاک و دمای هوا تا زمان برداشت اندازه گیری شد. آزمایش به صورت طرح بلوک های کامل تصادفی با چهار تیمار در چهار تکرار به اجرا در آمد. مقایسه میانگین ها با استفاده از آزمون LSD در سطح ۵ درصد انجام شد. برای محاسبات آماری صفات مورد اندازه گیری از نرم افزار SAS استفاده شد

نتایج و بحث

نتایج تجزیه واریانس بر اساس میانگین مربعات صفات مورد بررسی نشان داد که بین پوشش های رنگی مختلف مورد استفاده از نظر صفاتی همچون طول برگ، طول ریشه، تعداد برگ و دما در سطح احتمال ۵ درصد اختلاف معنی داری وجود دارد. جدول مقایسه میانگین تیمارها نشان داد که با افزایش دما در زیر پارچه سفید، قطر غده، طول برگ و تعداد برگ از سایر پوشش ها بیشتر شد، اما این نتایج در رابطه با گباه اسفناج در زیر پارچه آبی معنی دار شد و باعث افزایش تعداد و طول برگ نسبت به سایر پوشش های مورد استفاده گردید.

در این آزمایش سریعترین جوانه زنی در هر دو گیاه تربچه و اسفناج با اختلاف معنی داری در سطح ۵ درصد در زیر پوشش قهوه ای حاصل شد اما در نهایت کمترین تعداد و طول برگ بعد از جوانه زنی در همین پوشش پارچه ای اتفاق افتاد. در بین عوامل محیطی، دما، تقریباً مهمترین عاملی است که روی رشد، نمو و عملکرد گیاهان تاثیر بسزایی دارد و اثر آن بر رشد و نمو گیاهان به طور گسترده مورد مطالعه قرار گرفته است. تامی و ایوانز (۱۹۹۲) بیان داشتند که دما در طول رشد رویشی اثر مهمی بر زمان آغازش گلدهی و تعداد برگ های ساقه اصلی دارد. همچنین گذر از مرحله رویشی به زایشی به شدت تحت تاثیر دما قرار می گیرد. تعداد برگ نهایی نیز تحت تاثیر ژنوتیپ و محیط قرار می گیرند (کربی، ۱۹۸۵).

منابع

۱- کافی، م. ا.، جعفرنژاد و م. جامی الاحمدی. ۱۳۸۴. گندم (اکولوژی، فیزیولوژی و برآورد عملکرد). انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۴۷۸ صفحه.

- 2-Tommy, A. M. and E.J. Evans.1992. The influence of pre-floral growth and development on pathway of floral development, dry matter distribution and seed yield in oilseed rape (*Brassica napus* L.). *Ann. Appl. Boll.* 121:687-696.
- 3- Kirby. E.J.M., M.Appleyard, and G.Fellows. 1985. Effect of sowing date and variety on mainshoot leaf emergence and number of leaves of barley and wheat. *Agron. J.* 5:17-126.

Abstraction

This research was conducted the effect of three different color of medical once textile envelope on length, leaf number, root depth and its relation with temperature in two plant, radish and spinage in researching frame of agricultural sciences university & natural resources of GORGAN in figure of complete randomize blocks plan with four attendance in four replications. The results indicate that there is a significantly differences in a level of 5% between different colored envelopes on leaf length, root length, leaf number and temperature. In radish under the white textile by increase a temperature the tuber diameter, leaf length and number was increased than those of other envelopes. But in spinage under the blue envelope leaf length and number was higher than that of other envelopes. In both spinage and radish plant fastest germination was observed under brown envelope with significant difference in level of 5% but totally the lowest leaf length and number was obtain after tiller in this textile envelope.